

Sygn. akt III AUa 681/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SSA Romana Mrotek (spr.) SSA Barbara Białecka
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2016 r. w Szczecinie

sprawy Z. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o przyznanie emerytury

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 17 czerwca 2015 r. sygn. akt VI U 125/15

1. oddala apelację,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na rzecz Z. S. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak SSA Barbara Białecka

Sygn. akt III AUa 681/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 6 grudnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w G. odmówił ubezpieczonemu Z. S. przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony, który domagał się jej zmiany i przyznania prawa do wnioskowanego świadczenia. W jego ocenie niezasadnie pomięte zostały przy ustalaniu prawa do wcześniejszej emerytury okresy pracy w gospodarstwie rolnym rodziców. Nie zgadzał się także z nieuwzględnieniem podanych

w uzasadnieniu odwołania okresów ze względu na kwestie formalne dotyczące świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że decyzją zmieniającą z 20 stycznia 2015 r. uwzględnił ubezpieczonemu okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, jednakże w dalszym ciągu Z. S. nie legitymował się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych. Od tej decyzji ubezpieczony również wniósł odwołanie.

Postanowieniem z dnia 24 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim połączył sprawy z obu odwołań do wspólnego prowadzenia i rozstrzygnięcia.

Wyrokiem z 17 czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżone decyzje organu rentowego w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 17 października 2014 r. (pkt I) oraz zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II).

Sąd pierwszej instancji wydał rozstrzygnięcie w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny i rozważania prawne.

Z. S. urodził się (...), posiada okres ubezpieczenia wynoszący 25 lat oraz na dzień złożenia wniosku o emeryturę nie pozostawał członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Sąd Okręgowy ustalił, że od 7 sierpnia 1980 r. do 29 lutego 1992 r. ubezpieczony pracował jako zbrojarz w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w M., wykonywał głównie zbrojenia słupów, płyt drogowych, belek nośnych, płyt sufitowych, schodów. Była to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Ubezpieczony otrzymał świadectwo pracy w warunkach szczególnych, jako podstawę prawną wskazano Zarządzenie nr 15 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. zał. nr 1 dział V poz. 4 pkt 2 w sprawie wykonywania w warunkach szczególnych w zakładach pracy budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych.

Z ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji wynika także, że od 1 marca 1992 r. do 15 kwietnia 1996 r. Z. S. zatrudniony był stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako zbrojarz w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) spółka z o.o. w M. (następnie (...) Sp. z o.o. w M.), wykonywał głównie siarki zbrojeniowe, czasem w zastępstwie pracował jako betoniarz, na polecenie przełożonego zajmował się rozładowywaniem stali przy pomocy suwnicy. Ubezpieczony otrzymał świadectwo pracy w warunkach szczególnych, jako podstawę prawną wskazano rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. (Dz. U. nr 8 poz. 43) wykazu A dział V pkt 4. Świadectwo zostało sprostowane w dniu 17 grudnia 2014 r. poprzez wskazanie, iż podstawę prawną jego wydania poza w/w rozporządzeniem stanowi również Zarządzenie nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. załącznik nr 1, wykazu B, dział V poz. 4 pkt 2 i 3.

W okresie od 6 maja 1996 r. do 30 listopada 1996 r. ubezpieczony pozostawał zatrudniony na podstawie umowy o pracę na stanowisku doręczyciela MP w P.P.U.P. Poczta Polska Rejonowy Urząd Poczty w M..

Sąd Okręgowy nadto ustalił, że wniosek o emeryturę wpłynął do organu rentowego 16 października 2014 r. Decyzją z 8 grudnia 2014 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu ustalenia uprawnień do emerytury ze względu na nieudokumentowanie okresu składkowego i nieskładkowego w wymiarze 25 lat oraz 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Decyzją z 20 stycznia 2015 r. organ rentowy ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury, ze względu na brak co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy, na podstawie art. 184. ust.1 i 2, art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, uznał odwołanie Z. S. za uzasadnione.

Sąd I instancji wskazał, że w wykazie A załącznika do rozporządzenia, jako prace wykonywane w szczególnych warunkach wymienione zostały m.in. prace betoniarskie i zbrojarskie (poz. 4 Działu V- prace w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych). Bardziej szczegółowo prace te zostały określone zarządzeniem nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub rent z dnia 1.08.1983 r. (Dz. Urz. MB 1983.3.6.), w którym to zarządzeniu w dziale V pod poz. 4 w pkt 3 wpisano stanowisko betoniarza, a w pkt 1 – zbrojarza.

Na okoliczność wykonywania przez ubezpieczonego pracy w warunkach szczególnych w dwóch pierwszych okresach nieuznanych przez organ rentowy Sąd Okręgowy dopuścił i przeprowadził dowód z zeznań zawnioskowanych przez ubezpieczonego świadków, akt osobowych ubezpieczonego, zalegających w aktach ZUS dokumentów i przesłuchania ubezpieczonego. Sąd I instancji uznał, iż ubezpieczony wykazał spełnienie wszystkich przesłanek warunkujących przyznanie mu świadczenia emerytalnego. Ubezpieczony bezspornie posiada ogólny okres ubezpieczenia w wymiarze 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, osiągnął wymagany wiek, a także nie przystąpił do OFE. Natomiast w toku niniejszego procesu ubezpieczony wykazał, że posiada 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy uznał za udowodniony przez ubezpieczonego okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w M. oraz w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) spółka z. o.o. w M. (następnie (...) Sp. z o.o. w M.). Znalazło to odzwierciedlenie w zeznaniach świadków, który w wyczerpujący sposób opisali charakter pracy ubezpieczonego, wskazując, że tworzył on konstrukcje z odpowiedniej grubości pręta w oparciu o rysunek techniczny.

Początkowo były to głównie słupy energetyczne, belki nośne, płyty ogrodowe, płyty korytowe czy też konstrukcje sufitowe, a po dniu 29 lutego 1992 r. siatki zbrojeniowe. Świadkowie G. J. i M. Ł. zwrócili uwagę, iż ubezpieczony jedynie incydentalnie wykonywał pracę betoniarza oraz ładowacza w w/w okresie. Natomiast świadek J. Z. nigdy nie widział go przy ich wykonywaniu. Świadkowie wyjaśnili, że praca betoniarza wykonywana była jedynie w zastępstwie innego pracownika, były to krótkie okresy. Ubezpieczony raz na kwartał albo rzadziej rozładowywał transport stali, robił to za pomocą suwnic albo ręcznie. Były to ciężkie pręty, ich wiązki ważyły do tony, miały długość od 6 do 12 m, były niezbędne do wykonywania pracy zbrojarza. W ocenie świadków praca ubezpieczonego miała charakter szczególny z uwagi na dźwiganie ciężarów, opiłki stali, pracę zgrzewarką, a po dniu 29 lutego 1992 r. również przebywanie w oparach chemicznych. Okoliczności te potwierdzone zostały również przez ubezpieczonego. W ocenie Sądu Okręgowego twierdzenia te znalazły oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym, w szczególności w dokumentacji osobowej ubezpieczonego.

Sąd pierwszej instancji miał na uwadze, że prace polegające na uprzątnięciu stanowiska i wywiezieniu wytworzonych zbrojeń są elementem pracy zbrojarza. Natomiast praca ubezpieczonego wykonywana w zastępstwie innego pracownika oraz przy rozładunku miała charakter incydentalny. Nie przeczy to stałości wykonywania pracy zbrojarza.

Sąd Okręgowy podkreślił, że decydujące znaczenie miał charakter i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie odpowiedniego świadectwa pracy w szczególnych warunkach, ze wskazaniem nazwy stanowiska pracy określonej w wykazie prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Do pracy w szczególnych warunkach nie został uwzględniony okres pracy w P.U.P. Poczta Polska, z uwagi na brak jakichkolwiek dowodów poza aktami osobowymi ubezpieczonego oraz dowodu z jego przesłuchania. Wykonywanie pracy w warunkach szczególnych bowiem nie może zostać jedynie uprawdopodobnione. Wymagane jest wykazanie tego w sposób niebudzący wątpliwości.

W związku z tym, że Z. S. legitymuje się okresem 15 lat, 8 miesięcy i 10 dni pracy w warunkach szczególnych, jak i spełnił pozostałe przesłanki wymagane do przyznania świadczenia, Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie ubezpieczonego i przyznał prawo do emerytury od 17 października 2014 r.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz w oparciu o przepisy Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się organ rentowy, który zaskarżył rozstrzygnięcie w całości, jednocześnie zarzucając mu naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 227 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. polegające na dowolnej, a nie swobodnej ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w wyniku błędnego przyjęcia, iż uznane przez Sąd sporne okresy zatrudnienia potwierdzają wykonywanie przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach wyłącznie na stanowisku zbrojarza podczas gdy w okresie od 01.03.1992r. do 15.04.1996r. ubezpieczony był zatrudniony także na stanowisku ładowacza, co potwierdza dokument w postaci świadectwa pracy z dnia 03.10.2014r. wystawiony przez (...) Sp. z o.o. w M., ponadto błędne przyjęcie do zakresu pracy zbrojarza czynności ubezpieczonego, polegających na uprzątnięciu stanowiska i wywiezieniu wytworzonych zbrojeń oraz błędne przyjęcie zeznań świadków G. J., M. Ł. i J. Z., wskazujących, że dźwiganie ciężarów miało charakter szczególny, co skutkowało błędną kwalifikacją rozpatrywanego stanu faktycznego i nie rozpoznaniem przez Sąd Okręgowy istoty sprawy, które to w/w. uchybienia miały istotny wpływ na jej wynik.

Mając to na uwadze organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołań, ewentualnie o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Nadto organ rentowy domagał się zasądzenia od ubezpieczonego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację Z. S. wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od organu rentowego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie apelacyjne.

W uzasadnieniu apelujący podnosił, że chybiony jest zarzut przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów. Argumentacja organu rentowego stanowi jedynie polemikę z prawidłowym rozstrzygnięciem.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest prawidłowe. Sąd Okręgowy właściwie przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał trafnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia i rozważania prawne Sądu Okręgowego, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyroki Sądu Najwyższego z 5 listopada 1998 r. IPKN 339/98, OSNAPiUS 1999/24 poz. 776, z 22 lutego 2010 r. I UK 233/09, Lex nr 585720). Sąd Apelacyjny podzielił również stan prawny wskazany jako podstawa rozstrzygnięcia.

Kwestią poddaną pod rozagę Sądu było zatem rozważanie zarzutu apelacji, czy ubezpieczony wykazał przesłankę legitymowania się okresem co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach dla uzyskania prawa do emerytury z tego tytułu.

Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej pracownikiem zatrudnionym w szczególnych warunkach, jest pracownik zatrudniony przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne bądź otoczenia, lecz uregulowania omawianego artykułu nie precyzują szczegółowych przesłanek nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku. Natomiast art. 32 ust. 4 ustawy odsyła w tej materii do dotychczasowych przepisów, którymi są przepisy rangi ustawy lub wydane na mocy delegacji ustawowej (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 r., III ZP 30/01, OSNP 2002 Nr 10, poz. 243). Aktem prawnym normującym tę problematykę jest

rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W bogatym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzanej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych, ma zatem możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji wspomnianego załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów. W świetle art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pracami w szczególnych warunkach nie są bowiem wszelkie prace wykonywane w narażeniu na kontakt z niekorzystnymi dla zdrowia pracownika czynnikami, lecz jedynie takie, które zostały rodzajowo wymienione w tymże rozporządzeniu. Przepis § 1 ust. 1 rozporządzenia stanowi zresztą, że akt ten ma zastosowanie do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do niego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 r., IUK 393/10).

Przewidziane w art. 32 ustawy o emeryturach i rentach prawo do emerytury w niższym niż określony w art. 27 tej ustawy wieku emerytalnym jest ściśle związane z szybszą utratą zdolności do zarobkowania z uwagi na szczególne warunki lub szczególny charakter pracy. Praca taka, świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też wykonująca ją osoba ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Prawo to stanowi przywilej i odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 27 ustawy, a zatem regulujące je przepisy należy wyklądać w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo (por. między innymi wyroki z dnia 22 lutego 2007 r., I UK 258/06, OSNP 2008 Nr 5-6, poz. 81; z dnia 17 września 2007 r., III UK 51/07, OSNP 2008 Nr 21-22, poz. 328; z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 62/07, Lex Nr 375653; z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, Lex Nr 483283; z dnia 13 listopada 2008 r., II UK 88/08, niepublikowany; z dnia 5 maja 2009 r., I UK 4/09, Lex Nr 509022). Podzielając takie rozumienie instytucji emerytury z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach, należy stwierdzić, że wyłącznie takie czynności pracownicze, które są wykonywane w warunkach bezpośrednio narażających na szkodliwe dla zdrowia czynniki, kwalifikują pracę jako wykonywaną w szczególnych warunkach. Znaczące są przy tym stopień uciążliwości owych czynników oraz wymagania wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne i otoczenia. Jedynie, jeśli czynności te wykonywane są stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, to okres wykonywania tej pracy jest okresem pracy uzasadniającym prawo do świadczeń na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu. Z uwagi na wyjątkowość regulacji wykonywanie pracy w warunkach szczególnych nie może zostać tylko uprawdopodobnione, ale musi zostać wykazane w sposób niezbity i niebudzący jakichkolwiek wątpliwości.

Mając na uwadze treść art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej i powołane wyżej regulacje należy wskazać, że ubezpieczony udowodnił ogólny okres ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat, osiągnął wymagany wiek, a także nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego. Kwestią sporną było ustalenie, czy wykonywał on przez ponad 15 lat pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze.

Na okoliczność wykonywania przez Z. S. pracy w tym charakterze Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z przesłuchania świadków, dokumentacji pracowniczej znajdującej się w aktach organu rentowego, akt osobowych i przesłuchania samego ubezpieczonego.

Organ rentowy skupił się na wykazaniu, że poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia są sprzeczne ze zgromadzonym materiałem dowodowym, a więc naruszona została norma wynikająca z art. 233 k.p.c. Skuteczne postawienie zarzutu sprzeczności istotnych ustaleń ze zgromadzonymi dowodami lub naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, lub nie uwzględnił wszystkich przeprowadzonych w sprawie dowodów, jedynie to bowiem może być przeciwstawione uprawnieniu do dokonywania

swobodnej oceny dowodów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2004 r. w sprawie III CK 245/04, publik. LEX 174185).

Organ rentowy nie zdołał wykazać wadliwości rozumowania Sądu Okręgowego z punktu widzenia zaprezentowanych powyżej kryteriów. Zaprezentowana w apelacji argumentacja sprowadza się do powtórzenia dotychczas prezentowanego w sprawie stanowiska. Organ rentowy jedynie wskazywał, że w świadectwie pracy z 3 października 2014 r. stanowisko ubezpieczonego określono jako zbrojarz – betoniarz, ładowacz. Czynności podlegające na uprzątnięciu stanowiska i wywiezieniu wytworzonych zbrojeń zostały przez Sąd orzekający błędnie zakwalifikowane do zakresu pracy zbrojarza. Bezzasadna była też ocena zeznań świadków, wskazujących że dźwiganie ciężarów miało charakter szczególny.

Sąd Odwoławczy w całości zgadza się ze stanowiskiem zaprezentowanym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, które jest ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że o wykonywanej pracy nie przesądza nazwa zajmowanego stanowiska, a rzeczywiście wykonywane w ramach stosunku pracy czynności. Sąd Okręgowy przeprowadził szczegółowe postępowanie dowodowe. Wynika z niego, że praca wykonywana przez ubezpieczonego odpowiadała tej, która została określona w załączniku do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. Organ rentowy w żaden sposób nie zdołał skutecznie tego stanowiska zakwestionować. Apelacja organu rentowego jest bardzo ogólna, brak jest wykazania w sposób konkretny błędów w rozumowaniu Sądu Okręgowego. Stanowi ona jedynie polemikę z prawidłowo sporządzonym i uzasadnionym wyrokiem Sądu Okręgowego. Zdaniem organu rentowego o tym, że ubezpieczony nie pracował w warunkach szczególnych w pełnym wymiarze czasu pracy i stale świadczy wystawione przez pracodawcę świadectwo z 3 października 2014 r., w którym wskazano, że ubezpieczony był zatrudniony obok zbrojarza – betoniarza, także na stanowisku ładowacza. W tym miejscu podkreślenia wymaga, że ubezpieczony ubiegający się o świadczenie z ubezpieczenia społecznego może w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych wszelkimi dowodami wykazywać okoliczności, od których zależą jego uprawnienia z tytułu ubezpieczenia - także wówczas, gdy z dokumentu (np. zaświadczenia o zatrudnieniu) wynika co innego (art. 473 k.p.c.). Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach jest dokumentem prywatnym, wystawianym przez prywatnego pracodawcę, jest jego oświadczeniem wiedzy, które może być podważane w każdy sposób przed sądem w postępowaniu w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych. Sąd nie jest w żaden sposób związany oceną charakteru zatrudnienia pracownika dokonaną przez pracodawcę w wystawionym pracownikowi świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Ma ono służyć jedynie celom dowodowym. Dokument ten podlega, co do swojej wiarygodności i mocy dowodowej takiej samej ocenie, jak każdy inny dowód (art. 233 § 1 k.p.c.) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2011 r. III UK 213/10, Lex nr 950436, z 9 kwietnia 2009 r. I UK 316/08, Lex 707858, z dnia 24 marca 2009 r. IPK 194/08, OSNP 2010/23-24/281). W związku z czym jedynie nazwa określonego stanowiska nie może przesądzać o tym, czy praca była wykonywana w warunkach szczególnych czy też nie. Mimo określenia stanowiska ubezpieczonego jako zbrojarza – betoniarza, ładowacza, ze świadectwa pracy w szczególnych warunkach wprost wynika, że pracę w takim charakterze ubezpieczony świadczył. Możliwe jest korygowanie zawartych w świadectwie informacji, również tych dotyczących zajmowanego stanowiska, w oparciu o pozostałe zgromadzone w sprawie dowody, o ile zostaną one uznane za wiarygodne. Za takie uznane zostały zeznania świadków, samego ubezpieczonego oraz pozostałe dowody z dokumentów

Podnoszone przez organ rentowy argumenty są jedynie wersją prezentowaną przez stronę procesu. Sąd pierwszej instancji wskazał, dlaczego określonym dowodom dał wiarę. Sąd Apelacyjny podziela dokonaną ocenę materiału dowodowego, w szczególności zeznań świadków. Świadczenie ci logicznie i spójnie potrafili przedstawić zakres obowiązków, jakie wykonywał w spornych okresach ubezpieczony. Zeznania te znalazły odzwierciedlenie również w aktach osobowych Z. S.. We wskazywanym świadectwie pracy określono co prawda stanowisko pracy ubezpieczonego, jako zbrojarza – betoniarza, ładowacza, jednakże pracodawca wprost wskazał, że praca ubezpieczonego odpowiadała stanowisku zbrojarza – betoniarza określonemu w załączniku do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. Jak już wspomniano, taki charakter pracy wykonywanej przez ubezpieczonego potwierdzili również świadkowie. Nadto z akt osobowych wynika, że praca świadczona przez ubezpieczonego miała charakter pracy w warunkach szczególnych. W szczególności należało zwrócić uwagę na to, że w świadectwie pracy, które zostało wystawione 15 kwietnia 1996 r.

wskazano, że ubezpieczony otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szczególnych. Wskazano także, że ostatnim zajmowanym stanowiskiem było stanowisko zbrojarza. Ta okoliczność również przemawia za prawidłowością rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego. Ubezpieczony, jak i świadkowie, którzy w spornym okresie pracowali z nim wskazali, że wywiezienie wytworzonych rzeczy odbywało się pod koniec dnia, było to częścią obowiązków. Zeznania świadków były spójne i jasne, a nadto korelowały z innym materiałem dowodowym zebrany w sprawie.

Nadto organ rentowy kwestionując ocenę zeznań świadków jedynie wybiórczo wskazał, że o szczególnym charakterze pracy ubezpieczonego miało świadczyć dźwiganie ciężarów. Świadkowie bowiem zeznawali, że oprócz noszenia ciężarów o szczególnym charakterze pracy świadczyło wykonywanie pracy zgrzewarką, opilki stali, a także przebywanie w oparach chemicznych.

Mając na uwadze wszystkie wymienione wyżej okoliczności, Sąd pierwszej instancji trafnie zaliczył ubezpieczonemu sporny okres pracy na stanowisku zbrojarza – betoniarza, ładowacza do wymaganego 15 – letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Reasumując, zarzut naruszenia prawa procesowego, okazał się nieuzasadniony. Orzeczenie wydane przez Sąd pierwszej instancji odpowiada obowiązującemu prawu i brak jest podstaw do jego zmiany.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., apelację organu rentowego jako nieuzasadnioną oddalił w całości.

Rozstrzygając o kosztach procesu za II instancję na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 i art. 99 k.p.c. zasądono na rzecz ubezpieczonego, jako strony wygrywającej spór, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 120 zł, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak SSA Barbara Białecka